

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izjemši ponedeljike in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-egerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četr leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četr leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za deljake velja značana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četr leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledišča v „zvezdi“. Uredništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne redi, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Z Dunaja 26. okt. [Izv. dop.]

Gališki deželnih šolskih svetov je jedini izmej deželnih šolskih svetov imel pravico, da je smel nastavljati ravnatelje in profesorje na srednjih šolah, gimnazijah in realkah. To izredno pravo, katero je sam cesar I. 1867 dal gališkemu deželnemu šolskemu svetu, je uže dolgo v oči bodlo nemške ustavoverce. Lani v budgetni debati je bila sprejeta resolucija, naj se odpravi izjemno to stanje na Gališkem, ter tudi tam uvede nemška šolska organizacija. Poljski poslanci so se temu ustavljali in se sklicovali na cesarja samega, ki je bil leta 1867 sankcijonal gališko deželno šolsko postavo, češ, da proti besedi od cesarja dani državni zbor nema oblasti kako izpremembo glede šolstva na Gališkem skleniti. V tem je tirolski ustavoverni poslanec Wildauer nasvetoval v državnem zboru postavo, da v deželah, v katerih deželnih zborih ne bi sklenili na podlagi državne postave za ljudsko šolstvo deželnih postav, sme vlada tudi brez take deželne postave ljudsko šolstvo uredovati. Na Tirolskem namreč že dozdaj nij deželni zbor hotel skleniti šolske postave, tedaj bi po Wildauerjevem predlogu vlada dobila proste roke, da uredi šolstvo na Tirolskem če prav proti mnenju i nazorom konsermativne večine tirolskega deželnega zborna. Odsek, katere je pretresaval Wildauerjev predlog, ne samo, da ga je sprejel, in stal je še drugi odstavek glede gališkega šolstva, da vsaj, kakor v vseh ostalih deželah, cesar tudi na Gališkem imenuje ravnatelje, minister uka pa profesorje na srednjih šolah. V tej obliki je tedaj odsek predložil postavo državnemu zboru i predsednik

dr. Rechbauer jo je del na dnevni red v prihodnji seji 28. oktobra. Minister Stremajer in sploh ministerstvo je proti taki postavi, morda z ozirom na mnenje v višjih krogih, kjer ne bi radi cesarju vedno vzele Tirolce še bolj zdražili. A ustavoverni večina državnega zbora hoče klubu nasprotstvu ministerstva postavo skleniti, če prav s tem tirolske i morebiti tudi poljske poslance iztira iz zbornice.

Tako je bila stvar dokler se nij pripečnilo nekaj, česar se ustavoverci sami niso nadejali. Cesar je namreč sam, to se ve, da po predlogu ministerstva, z ukazom od 23. t. m. vzel gališkemu deželnemu šolskemu svetu upravico imenovanja ravnateljev i profesorjev na srednjih učiliščih ter, ukazal, da se na Gališkem kakor drugod, ima ravnavati pri nastavljenji učiteljskih mest. Poljski poslanci so silno osupneni, rusinski veseli, ustavoverci zadovoljni, ter se bodo najbrže udali želji ministerstva i odstopili od Wildauerjevega predloga.

Gališki deželnih šolskih svetov pak je sam najbolj zakrivil, da se mu je vzela oblast imenovanja profesorjev, kajti zatiral je brezobzirno Rusine i gledal ne toliko na učiteljsko sposobnost, nego na to, da je nastavljen bil fanatičen Poljak i protivnik Rusinov. Nekoje celo smatrajo ta cesarjev čin proti Poljakom, kot kurtoazijo za Rusijo s katero se zdaj vsaj navidezno kaže veliko prijateljstvo Avstrije.

Jugoslovansko bojišče.

Vstaši pod Kozaro in v Motajico v Bosni so priobčili v „Obzoru“ pismo, v

katerem pravijo zopet, da konca nij nobenega družega, nego oslobojenje od Turkov, ali pa izseljenje, ali junaška smrt. „Nazaj se nema kod, a naprej se mora i more. No, da bi borci ovi sveti posel prodolžili in pravice svoje težuje dosegli, potreba jim je kocev, opank in kožnih torb. Dati vstašem teh reči, znači podpirati sam vstanek. Ker si ne moremo tega sami napraviti, prisiljeni smo obrniti se na slovanske in ostale človečanske sinove, da nam teh potreb nabavijo. Naj propade civilizacija in vsa dosedanja morala, ako se ljudje niso naučili, da v teh strašnih silah bednim bratom v pomoč pritekó. Naj propade i samo Slovanstvo v sramu pred samim soboj, ako ne pomaga svojim bratom otresti jarem turški. Pod Kozarom i Motajicom 20. okt. 1875. Odbor bosanskih ustaša u krajini“ (turškej Hrvatskej).

Vladna „Pol. Corresp.“ potrjuje, da so bili Turki, ko so zadnjič udarili v Zubcih na vstaše, popolnem tepeni. Dunajski „Wien. Tagbl.“ konstatira, da so vsi njegovi dosedanji telegrami o neusmiljeni krutosti in barbarstvu turškem resnični bili, ker jih sedaj na zadnje mora sama turška vlada priznavati iz Carigrada.

Iz Bešlince 26. okt. [Izv. dop.]

Zopet imam nekatere novice poročati, katere še niso mej svetom. Najprvo omenim, ker sem prav iz gotovega vira čul, namreč, da sedanje ministerstvo srbsko je vendar bolj za vojno, kot poprečnje (? Ur.) Srbska vojska stoji uže pripravljena bolj kot poprej, in na prvi miglaj poprime za orodje in odmaršira, posebno pa sedaj, ko se

Listek.

Kupa brinjevca.

(Izvirna povest, spisal Liberius.)

V.

(Dalje.)

Poleg te tako imenitne lastnosti je imel Pelin še dve drugi ne manj važni. Sovražil je namreč tudi nepopisljivo vsako pijačo, naj si bode uže vino ali žganje, in največja zapravljivost in nespametnost se mu je dozdevalo, kaditi drage cigare. S tem nečemo trditi, da Pelin nij kadil nikendar, tega ne, kajti imel je dolgocevno pipo, iz nje je pušil vselej, kadar je, postavim, imel večja opravila pri družini, ali kadar se je peljal kam dalje od doma. Sicer se mu je tudi to, kar je trdil mnogo potov, zdelo neumnost, a navada je železna srajca, in on tega nuj mogel nikendar opustiti, da spušča lepe krajcarje v dim, v oblake. A štedil je tudi

pri tabaku, kar se je dalo, in ga nikomur nij kakovo luknjo posodil. Dejal je vselej: „Ravno zdaj mi je pošel.“ V tej zadevi delal je čestno izjemo farni učitelj Glavač. Njemu ga je namreč vselej ponujal, kadar ga je srečaval. Za to pa je imel, kakor povsod, tudi važne, sijo važne uzroke, katere pozneje izvemo.

Tako je sedel isto do pôlu dnè gospod Pelin o svojej pisarni v spodnjem delu temnega Bistriškega gradu, ki je bil bolje podoben velikej hiši. A njegovi posestniki so bili plemenitaši, torej so ga prekrstili v lepo ime grad. Pelin je zrl precej strupeno pred se, da, prav slabe volje je bil in sam nij vedel prav za prav, zakaj.

Denes je prvič v svojem življenji čutil, da je nekako sam, da je zapuščen, da nikdo ne vpraša po njem, ako tiči tudi ves dan mej zidovjem, da je njegovej družini samopridnej, kakorčna je vsaka, celo tako samotarenje ljubo.

Da, če človek nema nikogar, komur bi zaupal, komur bi potožil svoja čutila, stoži se mu posled, vendar posebno, ako prekoraci veselejo dobo življenja. Tega se je prepričal sicer uže davnaj tudi grajski najemnik, a dosedaj je vedno vničeval take slabe zapeljive misli, in sklenil vselej, ostati samec.

A denes je jel omahovati, prvič v svojem življenji. Zlati, brezskrbni sklepi samostarstva so se jeli majati in podirati, moči in čutil več premagovati toliko skušnjav. In vsega tega je bila kriva ženska, ona slaba podoba, katero je zaničeval vse dni in prišteval k najslabejemu stvarjenju.

Vendar ženska je dar božji, v pomoč in tolažbo dana možu, tako mu je kričalo denes nekaj skrivnostnega v prsih. Da, vsaj ko bi imel tudi, postavim, lepo ljubezljivo žensko, sam bi ne bil, slabe volje bi ne bil, ona bi sedela poleg njega in ga skrbno povpraševala, kako mu je. Da, druščino bi

skrunjenje srbske meje vedno ponavlja. Ta vsak uže razvidi, da bode končno Srbija vendar le primorana za akcijo. O popu Žarku, o katerem je svet toliko vedel, ne čuje se sedaj nič posebnega. Pri nekem zadnjem napadu na Turke je menda prišla turška kasa njemu v roke. On si je ves zaklad — osvojil. Osvojil si jo je prav pravčno, kajti tisoč in tisoč cekinov ga uže stane vstanek, a vlada srbska tega nij spoznala, temuč mnogo zasluženega Žarka menda pod ključ spravila. Tako se tukaj govori, jaz ne vem kako je.

Pri Berbiču na Turškem poleg nove Gradiške se nekaj kuha in ako bog da i sreča junaška čulo se bode kmalu o napadu na Berbic (turško mesto).

Pri Kuljanih bila se je sedaj tretja bitka i sicer za Turke neugodno, vstašev nij nijeden padel, število Turkov mi pa še nij znano. Mladi knez Karadjordjević pride menda stoprva črez 8 dni iz Beča in potem pod njegovim vodstvom pričnemo večjo vstajo in slišali bodoce gotovo prav važne reči o našem početju.

Poglavitna stvar je sedaj, da vstanek ne ugasne. Turkom sicer strah vedno večji prihaja in bodo demoraliziral popolnem celo vojsko, ker tudi jedi in obleke jim od dne do dne bolj pomanjkuje, buče od katerih sedaj žive, bodo tudi potekle in kaj bodo potem? V Novi so pred 8 dnevi turški vojaci pričeli revoltirati in to zarad pomanjkanja jedi in obleke.

Turška vlada nema nič denarja in vzamejo še tistim, kateri še kaj imajo. Tudi so pričeli Turki sami bežati na avstrijska tla, namreč bogatini, ter vzamejo vse imetje soboj. Bolj revni se ne upajo, ker nemajo pripomočkov za to, ter jim tudi naše puške od vseh strani prete. Poljski pridelki pričeli so gnijiti in bodo gotovo vse poguji, ker Turki sami ne upajo spravljati. Vsled tega mora povsodi nastati kuga in demoralizacija.

Končno še nekaj: puške, katere so nam avstrijski ulanci vzeli, mislim, da ne bodo dobili nazaj, akoprem smo prosili Molinarija za-nje. Dobili pak bodo od druge strani mnogo orožja.

T.

imel, dolg čas bi mu ne bilo, mnogo bi bilo bolj v redu, postavim perilo, kuhinja, gospodinjstvo, da vse bi bilo. Tako pa nij, in le nij.

V tem trenotku se mu prikaže, kakor v sladkih sanjah, ljubezniva učiteljeva Irena. Da, to je ženska, si misli. Ta je po mojej in božej volji, ta bi bila za te, takovo bi ti v zakon vzel. Spoštovanega učitelja hči je, gospodska je, kmetska nij zanj, nemški ume, vesti se vše in govoriti zna z gospodo, da, takova bi mu ne delala sramote. Ne, tega ne, temuč le čast, in še veliko. In videl jo je zadnji čas, tudi uže več potov pozdravil, učitelja je ogovoril. To je uže nekaj, to je prva najtežji stopinja zanj, ki nij vajen takovih rečij.

Da, kar enkrat bi postopil doli v vas in učitelja bi obiskal, ko bi le kakov opravek imel in ogledal bi si Irenico tudi od blizu. Govoril bi ž njo in ji kar naravnost odkril svoja goreča čutila za njo.

Kristijansko mučeništvo v Bosni in Hercegovini.

Iz Zagreba, 27. okt. [Izv. dop.]

Naj slavnejša doba v zgodovini kristijanstva so časi njegovega proganjanja od strani posvetne državne oblasti. Morala in nauki kristijanstva smatrali so se kot pogubni za obstenek poganskih držav, in državna oblast je kristijane kot revolucionare element — Kristus sam je bil kot „puntar“ obožen in obsojen — proganjala, ter njih do zadnjega in slednega izpoznavalca uničiti hotela. Kristijanstvo je zmagovalno in slavno prestalo vsa proganjanja. Vsi mitologični in filozofični sistemi starega sveta klonili so se pred njim, in na občih razvalinah poganstva vzdignile so se nove kristijanske države.

Ravno tako je danes na Turškem. Posvetna turška oblast proganja kristijane zato, ker njih ima za poguben element za obstanek mohamedanske države. Turšto se ne bori v Bosni in Hercegovini proti vstašem kot Slovanom, nego kot kristijanom. Mohamedanstvo nij nikjer podjavljenim narodom narodnosti otimalo, pač pa vero in politično svobodo. Kakor je kristijanstvo še povsod na zadnje zmagovalo, kjer koli je s poganskimi narodi se borilo, ravno tako bo tudi na Turškem končna zmaga kritijanska, in na razvalinah strhnelega mohamedanstva se bodo zopet kristijanske države vzdignile.

Na tisoče za „krest častni“ od Turkov ubitih Hercegovcev in Bošnjakov pričuje svoje kristijansko mučeništvo. Trnava mučeniška krona je ovita okoli njihovih vencev. Na kolec nabiti je toliko, kakor na križ razpeti. Sicer so pa Turki v vojni proti Srblom pod Karagjorgjem kristijanske ujetnike v roganje kristijanstva tudi formalno križali. Slava onim slovenskim prostovoljcem, ki so, dasiravno doma kot „brezverci“ opsovani, v svetej borbi za častni križ svojo krv prelili, ali pa kot ujetniki pod roko turškega rablja na neznani način svojo dušo izdehnili.

Časi križarskih vojin so uže davnaj prešli. Navdušenja za borbo proti nevernikom nij več. Pet sto milijonov kristijanov mirno gleda, kako mohamedanec kristijanske narode v orientu jarmi, in kaj je naredil iz

Ko se ziblje najemnik v tacih sladkih sanjah, pridere nenadoma temen, grozeč oblak v njegovo glavo in mu hoče vničiti vso jasno domišljijo, razrušiti vse zlate gradowe. In ta hudournik nij nihče drugi kot spomin, da ženska ljubezniva ali ne, sploh vsaka velja tudi denar in napravlja stroške in še mnogo. Denarja mu sicer ne manjka, a on je za trdno sklenil, da bode štedil in varoval in nobenega krajevarja ne obrnil v nepotrebne reči. Gorje, kaj bi bilo, ko bi se, ako se oženi, spremenilo vse in bi žena hotela nositi hlače in mošnjo. Da, to bi bila škoda, velika škoda, ves njegov dosedanji trud in pridobitek bi bil vničen in izgubljen.

A to ne sme biti, tega bi on ne puščal, da in ko bi bil oženjen, prištedil bi si lehko še več in bi si. Žena bi dobro gospodinila v kuhinji in pri družini, kar zdaj vse križem gre, on bi pa postavim to neumno pipo opustil, ki mu prav nij ne koristi in bi bil vsak mesec nekaj grošev na boljem, katere bi v

prvih kristijanskih občin v Ffesu, Antiohiji, na Cipru v Aleksandriji itd. Najmanje bi smeli za borbo kristijanstva proti mohamedanstu apatični biti svečenici, pa so naj bolj. Hic Rhodus! tukaj naj se njih zelitizem izkaže. Vstaše ne smemo podpirati, podpirajmo tedaj ranjene vdove in sirote, ki kakor Lazarus k nam roke stegujejo. Dajmo njim hleba!

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 29. okt. V denašnjej seji državnega zbora je predložil trgovinski minister državnemu zboru program, ki ga ima vlada o zidanji novih železnic na državne stroške. Na te stroške bodo zidena: podonavska obrežna železnica, predelska železnica, arlbergska in več lokalnih železnic, mej temi z ozkimi kolovoznimi ona od Celja do Spodnjega Dravburga in Wolfsberg. Kranjska železnica je propala, se ne bode zidala zdaj!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 29. oktobra.

Poljski „Dziennik“ v Lvovu meni, da je od cesarja dani galiski šolski statut dobil s §. 74. postave o ustanovljenji ljudskih šol ustavno sankcijo in moč postave. Ker se je torej ta postava oskrnila, moral bi na učni minister Stremajer na podlogi postave ed 25. julija 1876 na tožno klop dejati biti.

Iz Prague se javlja, da je trgovinska sodnija črez Strousbergovo premoženje konkurs odprla in je Strousberg bil v Peterburgu prijet in zaprt.

Hrvatski sabor je imel 27. sejo. Odgovorjenih in stavljencih je bilo nekaj za obširnejše občinstvo manj važnih interpelacij. Poročilo proračunskega odbora pride stoprva jutri pred zbor.

Vnute države.

Iz Carigrada se brzojavlja: Avstro-ugerski poslanik je vsled najnovejših dogodkov (obešanj) v Hercegovini pri porti očitanja delal. V diplomatičnih krogih se govori, da bodo na predlog ruskega poslaniča vse države vkljup vložile noto pri porti o onej stvari. — Torej začenja se nekako intervenirati. Avstrija bi bila imela to prej storiti, sedaj je prekasno.

Turški veliki vezir je zbolel. Možjani so se mu vneli.

Ženske potrebe obrnil. Da bi dobil kakov nepotreben družinski primeček, kaj tacega še misli nij, to bi bila brezumnost.

Tako modrujoč in vzbujajoč sklene posled Pelin vendar za trdno, da se hoče ženiti in to kmalu in ravno to Ireno učiteljevo mora dobiti za ženo, ta bi bila kakor ustvarjena zanj, druge ne mara.

V tem lepem trenotku se mu zopet zjasni lice, srce mu skače veselja, da mladega novo prerojenega se čuti zopet, in to vse zaradi lepe, ljubeznive Irenice, njegove prihodnje družice.

Zdaj se mu tudi črez mnogo in mnogo let izbudi želja, da se hoče pogledati v ogledalo in se prepričati, ali je tudi njegova zunajnost še vabljiva in prijetna ženskemu spolu. Kakor je bilo videti, zadovoljen je bil sam s soboj, kajti precej dolgo je stal pred ogledalom in se zvijal na vse mogoče strani, gladil obrito lice in kratko ostržene

Grško novo ministerstvo, ki se je po nekajih težavah sestavilo iz raznih opozicijskih strank, je to: Komunduros, predsednik in notranje; Karaiskakis, vojno; Kontostavlas, vnanje; Sotiro-pulos, finance; Miliotis, kultus; Papa-zafirooulos, pravosodje; Avgerinos, marino.

V **Belgiji** so bile nove volitve v občinske odbore. Sestavljenje je po teh volitvah tako, kot prej, ker niti klerikalci, niti liberalci nijsi po vsem nič pridobili. Voljenih je imelo biti polovica odbornikov na novo.

Angleška vlada je zvedela po madrinskem poslaniku, da so se na španjski obali prikazali zopet pomorski roparji in je dala komandantu flote srednjega morja potrebne ukaze.

Amerikansko je vse velikansko. V Newyorku je 27. buknal požar, ki je bil tako velik, da je 14 milijonov dolarjev škode in da je 10.000 ljudij brez strehe.

Dopisi.

Iz Trsta 28. oktobra. [Izv. dopis.] Koncert Krežma pri nas v Minervinej dvorani je bil zanimiv, zagotavljam čestite bralce, bolj zanimiv, nego v Ljubljani, kjer tava mej vami brezčutna reptilska druhal, polna žolca na vse, kar je slovanskega. Čudil sem se še le nemčurskej strasti zdaj, ko sem sam skušal, kako mora vendar tisto ljubljansko nemško občinstvo biti, kateremu je umetnost tudi sredstvo, pokazati pomanjkanje naobraženja. Zbralo se je bilo obilo ljudstva in zlasti vsi muzikalni umetniki, nastop hrvatskega virtuoza v narodnej obleki nij žalil čisto nobenega, občudoval je sleherni ročnost in izurjenost mladega umetnika, vsak komad bil je z gromito pohvalo oslavljen.

Konstatirati moramo, da si je mladi Slovau v Trstu več slave pridobil in svoje ime bolj povekšal, kakor bi mu bili vsi ljubljanski reptili koristiti ali škodovati mogli, kateri so baš sami sebe obsodili in sebe na sramotni oder postavili z svojo za grjenostjo in bedasto kritiko v „Tagblattu.“ Ko sem po koncertu poštenemu Italijanu o ljubljanskem nemčurskem občinstvu pripovedoval, izrazeval se je jako ostro proti takej klici.

Vseh izobraženih Italijanov oči so na Slovane v jugu obrnene, ker nečejo nikdar zabiti, kako so bili oni od narodnega so-

lase, ter niti čul nij, da je nekdo uže dva pota trkal na njegove duri.

V tretjič se stoprvi zdrami in osorno zakriči: „noter“! pri tem pa zamrmra nevoljno: „kdo si neki upa motiti me uže v jutro,“ in raztegne v jezi v strahovite gube svoj obriti obraz.

Za vratimi se prikaže vpognjena poklanjajoča učiteljeva postava, vošeč veselo dobro jutro in govoreč kakor na pamet nekaj na pol umevnih besedij, ki so bile podobne izmišljeni frazi.

Kakor bi se zabliskalo, se spremeni najemniku v tem trenotku čemer obraz v radosnega, in nepopisljive radosti hiti boječemu, stisnjenumu učitelju nasproti, mu stiska roko in pravi:

„Velika čest mi je, da me obiščete, da, to je lepo, prav lepo.“

Učitelj se zgane, kviško pogleda, visok cilinder kar veselja vrti pod brado, oči se mu zasvetijo, da pogum dobi, vsaj to je do-

vraga tlačeni, da si smatrajo v dolžnost, da tlačenim v vseh obzirih zdatno pomagajo.

Akoravno se približuje zimski čas, vendar ne nehajo hoditi dobrovoljci na bojišče, zlasti je šlo te dni mnogo odličnih Italijanov, samo inteligentnih gospodov, mej njimi tudi dva plemenitaša, kateri bodo stopili v vstaško italijansko legijo v Hercegovini.

Provizorična vlada je baje mej hercegovinskim vstaši uže ustanovljena.

Vedno se puške in strelivo po železnici iz Dunaja v Trst in od tod dalje v Črno-goro vozi. Ko ne bi na spomlad kaj resnega pričakovati bilo, po čemu toliko orožja in patronov? Zato se nam zdi, da je na spomlad boj gotov.

Po našej okolici se je dosedaj jako malo za pribegle Hercegovince storilo. V Barkoli so se izkazali, vsa čast gre g. župniku Ceme-tu: oznanil je nabiro in širje starešine so nabirali na cerkvenih vratih denar, katerega so precejšnjo svoto nabrali. Kaj počenjate župniki drugih far v tržaški okolici?

Domače stvari.

— (Denes v soboto 30. okt. zvečer) je kakor smo uže naznani prva slovenska predstava v dež. ljubljanskem gledališči. Zadaj v tej številki objavljamo gledališko igro in osobje. Ker je dohodek namenjen za Hercegovince in Bošnjake, smemo upati, da bude gledališče polno.

— (Se enkrat grdi fanatizem ljubljanskih Nemcev in nemškutarjev.) Ob priliki koncerta Krežme smo videli kako ljubljanski Nemci iu nemškutarji neumno sovražijo vse kar je narodno in slovensko. Samo ker je mladi umetnik v slovenski suknji nastopil, zapeklo jih je v ponemčeno srce in kritikarji, kakor so dr. Keesbacher in dr. so se vseli na kritični stol in zaničljivo obdelali umetnika, češ, da se mora še učiti predno bo to itd. A Krežma je dal kljubu ljubljanskem „Tagbl.“ in „L. Ztg.“, ki je bila od denes do jutri sodbo izprenimila, še v Trstu jeden koncert. Čajmo kaj piše gotovo neslovanska „Triester Ztg.“ o koncertu: „Unter den Anwesenden befanden sich beinahe alle hiesigen Musikautoren, Faccio, Heller, Cremaschi, Jachcich, Piacezzi, Coronini, Frontali, Jenny, ein

bro znamenje, dober začetek, vse bode šlo iz pod rok.

„Milostivi gospod grajski,“ ongavi potem dalje učitelj. „Naznaniti sem vam hotel, da bode letos izvrsten lov. Uže pred nekimi dnevi so opazili kmetje na vašem posestvu srnjake. Dobro, prav dobro bi bilo, ko bi se napravil lov na nje. Tudi gospod župnik bi bili pri volji pridružiti se nam lovecem in mnogo bi se pobilo lebko te drage živali.

Samo k meni se potrudite milostivi gospod grajski, postavim v nedeljo po desetek maši, da se izgovorimo in zedinimo in posvetujemo, pa je. Tudi o polu dne, mislim, mi skažete čast in ostanete pri kosi. Pričelite se, kako izvrstno se je moja Irena izučila kuhati v mestu. Da, povem vam, okusno ume pripraviti vsa jedila. Izgovorivši učitelj se zopet vpogne in se potuhne meneč, zdaj imam uže vodo na svoj mlin, zdaj uže bode, ako le vrag nij.

(Dalej prih.)

ganzer musikalischer Generalstab, alle Kritiker, sowie eine grosse Anzahl von Dilettanten, sowohl Damen als Herren. Sagen wir es nun immerhin, dass der junge Krezsma alle Erwartungen und selbst alle Auforderungen, die man, nicht an ein Wunderkind, sondern an einen gebildeten, virtuosen Künstler stellt, weit übertroffen hat.

Alles, was die moderne Technik der Violine verlangt, die ganze Ausdrucksfähigkeit, welche diesem Fürsten der Instrumente eigen ist, der gesammte Apparat, welcher der Geige zu Gebote steht, um der Schönheit des Tones und zugleich einer waghalsigen Bravour gerecht zu werden, alles dies gewan unter dem Bogen des jungen Künstlers eine geradezu hinreissende und phänomenale Interpretation. Ja, es kam uns vor, als ob der junge Krezsma die enormen Schwierigkeiten, welche er in den vorgetragenen Stücken bewältigte, gar nicht kenne, so leicht, so sicher, so genial wuste er sie zu überwinden. Das Publicum war förmlich elektrisiert und überschüttete den jungen Virtuosen mit immer neuem Beifall; Director Faccio drückte im die Hand und erklärte ihn für den künftigen ersten Violinvirtuosen Europas, Director Heller erblickte schon jetzt in ihm den Meister und alle anwesenden musikalischen Capa- citäten stimmten rückhaltlos darin überein, dass man es da mit einem ungewöhnlich grossen, reichbegabten Talente zu thun habe.“ Vidite ljubljanski omikanji nemčurji, tako govorite vaši rojaki, ki nijsi slepi in bornirani od narodne strasti kakor ste vi. (Če pa je Keesbacherjeva kritika mu šla od srca, potem pa gratuliramo filharmoničnemu društvu za tacega direktora, ki se v muziki tako blamira.)

Razne vesti.

* (V Gradcu) vlada nij privolila osnovanja več nemškim študentovskim društvom. Kriva temu je znana aféra z Alfonzom.

* (Ušel) je fabrikant usnja Lalowsky iz Tečna zapustivši deficit od 200.000 gld. Zaradi suma goljufije zaprli so več drugih ljudij, ki so bili z njim v zvezi.

* (Krona carja Dušana.) V Zemunu izhajajoči „Graničar“ je prinesel novico, da je 21. okt. prinesena v Belgrad krona srbskega najmogočnejšega carja Dušana, katero je nek kmet izkopal pri Pristini. Krona je iz suhega zlata, dve in pol oke teška, na strani je zapisano: Stefan (car) sr(bski). Sedaj je v štacuni Danila Živkovića in ljudje jo hodijo močno gledat.

— Mi tu to objavljamo, ali uže „Graničar“ dvomi nad istino, ker je morda kak „šwindler“ čas porabil in poskusil svet varati. Srbom bi bilo treba pribojevati — Dušanovo carstvo, tudi če je brez krone.

* (Papež) ima v svojem dvoru 537 ljudij okolo sebe. V sekretariatu je 12 ljudij, 15 je kasirjev, 8 jih je v tiskarnici. Papež ima za svojo posrežbo sedem slug. Kardinal Antonelli, papežev majordomo, ima 48 ljudij za svito. V švicarskej gardi in papeževem orožništvu je 200 mož.

Tujci.

28. oktobra:

Pri **Meroni**: pl. Titel iz Belepeči. — pl. Pfiffel iz Gorenjskega.

Pri **Meroni**: Mersy iz Insbruka. — Nomora iz Vidna. — Černe iz Zagorja. — De Santi iz Milana. — Ulrich iz Celja. — Kuslar iz Kranja. — Gentilomo iz Trsta. — Adamič iz Litije. — Ram iz Kočevja. — Svetec iz Litije.

Pri **Mattioli**: Krah iz Dunaja. — Fleischer iz Gradca. — Uden iz Dunaja. — Nedel iz Toplice. — Fahr iz Dunaja. — pl. Schiwitchhofen iz Ljubljane. — Maurer iz Dunaja.

Pri **Zamoreči**: Robič iz Radovljice. — Strnad iz Gornjevasi.

Deželno gledališče v Ljubljani.

V soboto 30. oktobra 1875

napravi

dramatično društvo združeno z narodno čitalnico

Veliko besedo

v podporo siromakom Hercegovinskim in Bosniškim ki so pribelzili na zemljo Avstrijsko-ugarsko.

PROGRAM:

1. A. M. — Koncertna ouvertura, svira gledališki orkester.
2. Bendel — „Svoji k svojim“, zbor s čveterospevom poje čitalniški pevski zbor.
3. Fr. Cegnar — „Graničar“, deklamuje gospod J. Kocelj.
4. Fürster — „Sam“o, veliki zbor s čveterospevom, poje čitalniški pevski zbor.
5. Fr. Jakš — „Elegija za cello“, svira gospod L. Pistrich s spremjevanjem orkestra.
6. Vogel — „Cigani“, veliki zbor s samospovem za tenor poje g. Meden in čitalniški pevski zbor.

Po besedi prvikrat:

Pokojni moj.

Šaloigra v 1. dejanju po francoski „Mon premier“, poslovenila gospa Lujiza Pesjakova. Odgovorni vodja g. J. Kocelj.

Osobe:

Pavel Chamagnol — — — g. Schmidt. Fernambuc, bivši odvetnik — g. Kocelj. Heložina, Champagnolova soproga — — — — — gdđ. Podkrajškova. Hermina Desaubiers, njena teta gdđ. Ledarjeva. Zalka, hišina — — — — — gdđ. Namretova.

Pri besedi svira gledališki orkester. Vodja gospod kapelnik Anton Stöckl.

Kasa se odpre ob $\frac{1}{2}$ 7. ur. — Začetek ob 7. uri zvečer.

Prihodnja slovenska predstava bo v pondeljek 1. novembra 1875.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezni, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslenih i otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žeze iynadujo, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlatilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušehi, slabosti in blevanje pri nosečih, otočnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolje, nego dojničino mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričeval profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneke, pravega profesorja medicine na vseučilišči v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastonj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. julij 1852.

Revalescière Du Barry v mnogih slučajih ngradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnicu in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in češ mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušni bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam glede vašega zdravila, ter vas topio vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranočelnik, 96. polka.

Izkusnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp.

Dr. Angelstein.

Berlin, 6. maja 1856.

Ponavlja izrekam gledé Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Montona, Istra.

Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpern, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranočelnik.

St. 80.416. Gosp. F. V. Beneke, pravi profesor

Izdajatelj in urednik Josip Jurčič.

medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 3. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le tako zvana „Revalescière Arabe“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila niso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

St. 79.810. Gospo vodo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenji.

St. 64.210. Markizo de Brehan, boleha se sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipochondriji.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tiščanji v prsih.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja više javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznadejni prsnih bolečini in pretresu čutnic.

St. 75.928. Barona Sigmo 10 letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalescière je 4 krat tečneja, nego meso, ter se pri odraslenih in otrocih prihrani 50krat več na ceri, gledé hrane.

V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescière-Biscuit v puščah à 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolaté v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaju, Wallischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Gradeči bratje Oberanzmeier, v Insbruku Diechtl & Frank, v Češevci P. Birnacher, v Loniči Ludvig Müller, v Mariboru M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Černovice pri N. Širku, v Osekju pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradeču pri bratih Oberranzmeier, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specijerskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštini nakaznicah ali povzetjih.

Br. 182.

Razpis natječaja.

U zemaljskom narodnom muzeju u Zagrebu upražnjeno je mjesto muzealnoga privata i predstojnika mineralogicko-geologickoga odjela s godišnjom plaćom od 1400 for. i stanarinom od 250 for.

Natječatelji za ovo mjesto imaju dokazati, da su izučili znanstveno mineralogiju i geologiju, te da su vješt hrvatskom ili kojemu slavenskom jeziku. Akademija ova osobito će se obzirati na one natječatelje, koji su već do sada uspješno služili na ovakvom zavodu, ili koji su književnimi djeli znanje svoje dokazali.

Molbenice treba upraviti Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti u Zagrebu i to do 10. prosinca o. g.

U Zagrebu 26. listopada 1875.

Jugoslavenska akademija
(372) znanosti i umjetnosti.

Prodaja.

Moj imetak u občini Kešinec sprahiluku Djakovačkom u Slavoniji ležeće kraj Druma ito:

dve dobre kuće

s pripadajućim zgradama, velikom avlijom, velikom baštom i šljivakom.

64. jutra zemaljaj I. klase komasirane u dva komada; k tomu 9—10. jut. šume na uživanje dočićnog gospodara, prodajem iz slobodne ruke. Cena je 8400 for. Kupac neka se na mene u Djakovu obrati radi pogodbе, tko ovaj imetak kupi može ga u rate izplatiti.

Djakovo, 22. oktobra 1875.

Gav. Rašković,
ekonom.

(367—2)

Lekarna Piccoli.

Aparati za samo-brizganje,
pasovi za počene, uretralne in
maternične brizgle.

Dunajska borza 29. oktobra.

(Izvirno teleografsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69	gld.	80	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	■	40	■
1860 drž. posojilo	111	■	75	■
Akcije narodne banke	930	—	—	—
Kreditne akcije	202	■	80	■
London	112	■	35	■
Napol.	9	■	01 $\frac{1}{2}$	■
C. k. cekini	5	■	34	■
Srebro	103	■	60	■

Zahvala.

Za vsestransko iskreno in odkritosrčno sočutje pri sprevodu 25. oktobra umrlega gospoda

(374)

Ivana Rusa,

posestnika iz Stranske vasi,

izrečemo s tem najtopljeje zahvalo.

Žalujoči zapučeni.

Stranska vas, 27. oktobra 1875.

Naznanilo.

Štajerski deželni odbor naznanja s tem, da je služba jednega potovalnega učitelja in drugoga strokovnjaškega učitelja za sadje-, vino- in kletovo gospodarstvo oddala na deželnej sadje- in vinorejske šoli pri Mariboru 1. septembra t. l., gospodu Henrichu Kalmanu.

P. n. podružnice c. kr. štaj. deželnih gospodarskih društv, vinorejskih društv, občinam in drugim korporacijam Štajerske, katere se hočejo poslužiti posla potovalnega učitelja, in kateri želete udeležiti se potovalnega predavanja o sadje-, vino- in kletogospodarstvu, naj se obrnejo v tej zadavi na ravnost na ravnateljstvo deželne sadje- in vinorejske šole pri Mariboru.

Radi jednakih potnih predavanj prouzročeni troški na dijetah in potovanju potnega učitelja izplačevali se bodo iz deželnega zaklada, tako, da ne nastanejo nikaki troški družbam itd.

(368—3)

Gradeč, 16. oktobra 1875.

Štajerski deželni odbor.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico.

Učinek tega leka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lek uže poskusil sam na sebi, se bodo radostno prepričali, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Pravi sajdlicev pulver. Nareja se z čisto kemičnih tvarin, 1 škatla 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človeštvu, pri vseh notranjih in vnetnih prisadih, zoper večino boleznj, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Rajževi pulver. Izključljivo iz vegetabilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podeli izvirno brhko in čvrsto, kar se na hripi, boleznim na pljučih in v grlu, in proti vsakovrstnemu kašlu, tudi kroničnemu. Škatljica velja 75 kr.

Pravi sajdlicev pulver. Nareja se z čisto kemičnih tvarin, 1 škatla 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih izvlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr.

Naročila se izvršujejo vračajoči se pošto proti poštenu povzetju.

Lastnina in tisk „Narodne tiskalne“.